

Za Vas se še ni začelo novo leto,

dokler nimate pravega žepnega koledarja, kamor biste vpisovali vse potrebno za tekoče leto. Zato kupite, še je na zalogi, kmetski žepni koledar:

Stane 10 Din in se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

NOVICE

POŠLJITE SEZNAM SKUPNIH NAROČNIKOV DO KONCA JANUARJA!

One, ki prejema večje število »Slovenskega Gospodarja« na svoj naslov, prosimo, da nam do konca januarja sporočijo seznam celoletnih naročnikov, ki so pri njih plačali celoletno naročnino. Mi moramo te sezname sami imeti zaradi zavarovanja. — Uprava »Slovenskega Gospodarja«, Maribor.

Gospod kaplan Adolf Gril umrl. V Cirkovcah pri Pragerskem je umrl tamošnji gospod kaplan Adolf Gril. Rajni je bil rojen leta 1878 v Št. Ilju pri Velenju. Gimnazijo je dovršil v Celju, bogoslovje v Mariboru in je bil posvečen leta 1905. Kaplanoval je na občo zadovoljnost župnikov ter vernikov na več mestih. Radi pohabljenega noge je bil dolgo let kaplan v Cirkovcah. Blagopokojni je bil vzgleden duhovnik in eden najboljših katehetov. Ostani mu ohranjen hvaležen in časten spomin!

Zadušila se je vsled dima v Mariboru 80letna Marija Spřitova v Marmontovi ulici.

Zaprí radi suma uloma. Mariborska policija je aretirala 34letnega brezposelnega delavca Rudolfa Vodlaka iz Braslovč, ker je osumljen, da je pred kratkem vlomil v Salomonovo trgovino v Zbelovem pri Poljčanah in odnesel raznega blaga za 4000 Din.

Matí pustila otroka na sodišču. Dne 5. januarja je prišla na mariborsko okrožno sodišče žena Ludvika Remerja,

ki je v preiskavi radi vlomov ter tatvin. Prosila je preiskovalnega sodnika za razgovor z možem. Ko se je odstranila z urada, je pustila tamkaj sedem tednov starega otroka in izginila neznano kam. Otroka je prevzela mestna občina.

Požar je izbruhnil dne 8. januarja v mariborski tovarni za akumulatorje »Vatra« v Strosmajerjevem drevoredu. Kljub preprečenju, da se ogenj ni razširil, znaša škoda 120.000 Din.

S strehe padel in se ubil. Dne 7. jan. predpoldne je padel s strehe dvenadstropne Schmidererjeve hiše v Gospodski ulici v Mariboru kleparski mojster Josip Seriane in obležal s popolnoma razbito lobanjo pri priči mrtev. Vzrok smrti je bila neprevidnost.

Iz obupa v prostovoljno smrt. Blizu ruskega Rdečega križa na Vurbergu pri Ptujju so našli obešenega Franca Zebulo. Samomorilec je bil po poklicu mizar in si je končal mlado življenje iz obupa radi srčne zadeve.

Požar uničil gospodarsko poslopje. Dne 4. t. m. zvečer je izbruhnil požar na veleposestvu gospoda Sušnika v Črnučah pri Dravogradu. Požar je uničil gospodarsko poslopje, novozgrajeno šupo za seno in ruš hmeljske sušilnice.

Zavarujte se proti požaru! Dne 7. t. m. je izbruhnil požar pri posestniku Moderniču v Brezju pri Mariboru. S pomočjo gasilcev iz Dolgoš in domačih se je posrečila omejitev ognja. Rešili so stanovanjsko hišo, dočim je pogorelo gospodarsko poslopje. Posestnik trpi zelo občutno škodo, ker sploh ni bil zavarovan. Požar je nastal radi premočno zakurjenih kotlov, ki so bili pripravljeni za furež.

Novorojenček v Dravi. Dne 5. januarja so našli pred dupleškim mostom pod Mariborom na šentpeterski strani v rjav papir zavito trupelce novorojenčka ženskega spola. Nekoliko dni prej je bilo najdeno v isti okolici v Dravi na enak način tudi truplo novorojenčka.

Granata ga je poškodovala. V Slov. Bistrici je proslavljala tamkajšnja artilerija pravoslavni Božič. K proslavi so bili povabljeni tudi nekateri meščani. V noči so spremljali trije podnaredniki gosta v Cigoncu. Med potjo je izvlekel eden iz žepa granato, ki se je razpočila in ga hudo ranila.

Gostilničarska zadruga v Slovenski Bistrici priredi triidnevni tečaj o serviranju in sicer v prvi polovici februarja t. l. S tem tečajem bodo združena predavanja o tujskem prometu, davkih in o higijeni telesa in stanovanja. Posvečala se bo pažnja posebnim praktičnemu poduku. Tečaj je namenjen v prvi vrsti gostilničarjem, a sprejemajo se tudi drugi, kateri imajo zanimanje. Za gostilničarje kakor tudi za njihove sinove in hčere je tečaj brezplačen. Od drugih udeležencev se pa bodo sprejemali prostovoljni prispevki za kritje stroškov. Naprošajo se posebno gostilničarji, da takoj priglasijo zadrugi število udeležencev. Naj ne bode gostilne v področju naše zadruge, ki bi se ne udeležila tega veljavnega tečaja. Tečaj se bo vršil v hotelu »Belgrad« v Sl.

Bistrici. Natančneje bomo bvestili prijavitelce s posebnim dopisom. Prijave se sprejemajo do 20. t. m. — Načelstvo.

Najdeni zaklad bodo prodali na javni dražbi. V gradu v Gornji Radgoni so odkrili zaboj z razno srebrnino v vrednosti 30.000 Din. Ker je lastnik zaklada v sorodstvu z raznimi upniki, je sodnija odkriti zaklad zaplenila in bode razprodan na javni dražbi dne 19. januarja t. l. V zaboji je 59 komadov razne srebrne posode, svečniki, lustri, samovarji in steklenice s srebrnimi obročki.

Vlom v kaplanovo sobo. Dne 7. t. m. je nekdo odprl s ponarejenim ključem pri Sv. Rupertu v Slov. gor. sobo gosp. kaplana, ki je sedaj na dopustu. V sobi je vse odprl ter razmetal pri stikanju za denarjem. Odnesel je nekaj dolarjev in kron.

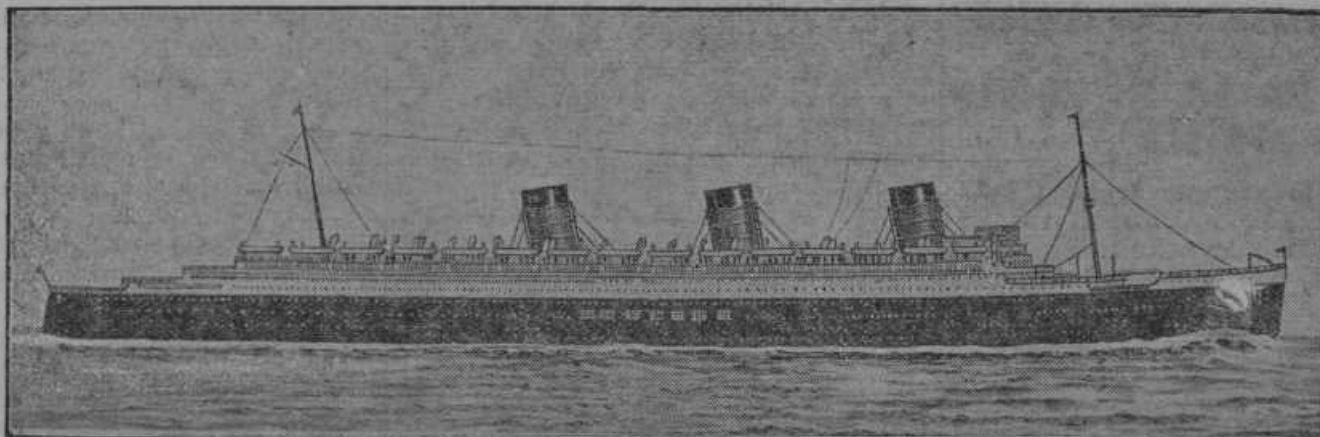
Zastonj je prišel do konja. Po kmečki navadi je jezdil dne 3. januarja iz Št. Jurja ob južni žel. proti Slivnici R. Kincl. Konj se je splašil, vrgel raz sebe pri Čatarjevem bregu jezdeca in oddirjal nazaj proti Št. Jurju. Podivjano žival je prijel v Novi vasi domačin, a je stopil takoj k njemu tujec in mu rekel: »Hvala lepa, da si mi prijel konja.« Nato se je pognal na konja in oddirjal od Slivnice po novi cesti proti Prevorju. Kincl je bil ves začuden, ko je prijezdil na njegovem konju mimo tujec, se za njegove klice niti zmenil ni, ampak oddirjal nemoteno svojo pot.

Otrok smrtno ponesrečil. V Lokah pri Zagorju je razlil šestletni fantek rudarja Goleša po sebi po nesreči lonec kave. Bil je precej poparjen in ga je nesreča tako prestrašila, da se je skril pod posteljo. Otroka je prišla od strahu božjast in v noči za tem umrl.

Elektrika iz Velenja za okraj Kamnik na Kranjskem. Dalnjovod iz Velenja v Črnuče bo kmalu dovršen. Začetkom februarja bodo začeli graditi veliki transformator v Črnučah.

Avtemobil zgorel. Na cesti med Lendavo in Beltinci se je užgal lep osebni avto, ki je bil lasti murskosoboškega župana gospoda Josipa Benko. Zgoreli so vsi nekovinasti deli.

Sin zaklal očeta. V Malem Mraševem ob Krki v okraju Krško se je zgodil v noči pred Tremi kralji strašen zločin: sin je zaklal s trioglato pilo lastnega očeta. Pri Komlancu v zgoraj omenjeni vasi je še bil vedno pravi gospodar 60letni oče Martin. Na domu je bil oženjen 30letni sin Alojzij. Oče sinu še ni maral prepisati posestva in radi tega je došlo med njima pogostokrat do prav hudih sporov. V noči pred Kraljevem je bilo pri Komlančevih prav živahno, ker so kuhali žganje in pili gorko pijačo. Pri tej priliki je došlo zopet do surovega prepira med očetom ter sinom. Radi krega so se odstranili iz hiše sorodniki ter sosede. Ko so zjutraj ustali, so zagledali v zadnjem delu hiše očeta na tleh mrtvega. Mislili so prvi hip, da ga je zadela kap. Po natančnejšem pregledu so zapazili na levi strani prs rano, ki je bila zadana v srce s trioglato pilo in takoj smrtonosna. Očetov morilec Alojzij je že v zaporih sodišča v Krškem.

Največji parnik gradijo Angleži. Parnik bo dolg 330 m in bo stal 2 milijardi dinarjev.

Italijanski prekoceanski polet. Dne 17. decembra se je spustilo v zrak v Ortebellu na zapadni obali Italije ob 7. uri in 45 minut 12 italijanskih letal pod vodstvom ministra za vojno zrakoplovstvo. Preletela so z večjimi ter manjšimi nezgodami v viharjih, radi katerih so morala prisiljeno pristajati, črto: Cartagena — Kenitra — Villa Cisneros — Bolama — Porto Natal v Braziliji. Dolžina preleta je dolga 8000 km v 20 dneh. Letala še bodo letela 2350 km iz Porto Natal — Bahia — Rio de Janeiro. Letala so napravila povprečno dnevno 400 km. Eno letalo ni prišlo preko morja, dva aeroplana sta radi lahke poškodbe pristala na otoku Fernando de Noronha in odkoder sta nadaljevala pot v Brazilijo.

Italijanski prekoceanski polet in njegove žrtve. Zgorajno vest o italijanskem prekoceanskem poletu popravljamo v toliko, da je zahtevala pot iz Bolame v Afriki do Port Natala v Braziliji pet smrtnih žrtev radi pokvarjenih motorjev pri prisilnem pristajanju, ki so bili aeroplani preobloženi za tako daljno pot.

Koliko jezikov govori Evropa? Po najnovejši statistiki v Ženevi je v Evropi zastopanih 125 samostojnih jezikov. Na prvem mestu je nemščina, h kateri se priznava 81 milijonov ljudi. Drugo mesto zavzema ruščina s 70 milijoni, tretje angleščina s 47 milijoni in peto mesto francoščina 39 milijonov.

Strahovit vihar (ciklon) je razsajal zadnje dni po Filipinskih otokih. Poto pilo se je več ladij, ubitih je bilo mnogo oseb, več sto hiš je porušenih in na tisoče ljudi je ostalo brez strehe.

Usoda pionirja današnjega kina. V Leedsu na Angleškem so postavili te dni spomenik možu, ki velja za očeta današnjega kina. Bil je sin francoskega oficirja in se je pisal Alojzij de Prince. Leta 1888 je napravil z od nje zgrajenim aparatom 12 fotografičnih posnetkov v eni sekundi. Njegova iznajdba ni bila samostojna, ampak je bila pozidana na podlago prejšnjih tozadevnih poskusov. Na zagoneten in nikdar pojasnjen način je končal ta mož. Dne 16. septembra 1890 so ga videli, ko je vstopil v vlak na progi Paris—Bourges. Od tedaj ga ni bilo več na spregled. Z njim vred je izginila njegova prtljaga in razni zapiski. Sumili so, da je postal žrtev zločina in to radi tega, da so si gotovi ljudje zagurali nadzorstvo nad njegovo iznajdbo. Njegovo skrivnostno izginutje

je imelo to posledico, da njegovi preostali niso znali, kako in kaj početi z njegovimi patenti. Ko je minulo 7 let, so ga proglasili mrtvim. Med tem časom je nastopilo glede kinematografičnih iznajdb mnogo konkurentov, ki so si zagurali prednost. Izvirne aparate Alojzija de Prince je prinesla njegova hčerka, ki živi v Ameriki, ob priliki slovesnosti odkritja spomenika na Angleško.

Torpedno letalo — najnovejše bojno orožje! Bojne ladje so že nekaj desetletij oborožene s silovito učinkujočim orožjem, ki je znano pod imenom »torpedo«. V najnovejšem času so začeli graditi na Angleškem letala, ki so opremljena za streljanje torpedov z višine.

Ljudje, ki posedajo preveč denarja. V predmestju Londona stanuje gospa Adams, ki izvršuje najbolj čuden poklic. Potuje okrog po Angleškem, da izsledi prav stare h'še in te prodaja bogatim Amerikancem. Kamen za kamenom od starih angleških stavb roma v Zedinjene države, kjer bajte spet pozidajo. Te dni se boče podala gospa Adams v Ameriko, da bo ponudila na prodaj staro podeželsko hišico iz vasi v grofiji Hereford. V kočuri je prebivala svojčas dojilja angleške kraljice Elizabete. Istočasno boče ponudila na prodaj še štiri koče v grofiji Gloucester, kamor je zahajal sloviti angleški dramatik Shakespeare, in en svinjski hlev, ki je bajte star 400 let. Za take po drtine plačujejo bogati Amerikanci neverjetno visoke cene.

Amerikansko slavlje. Znani amerikanski večkratni milijonar in oljnati kralj Henrik Doherty je priredil pred kratkem slovesnost, ki je stala milijone. Povod slavlja je bila proglašitev kraljeve hčerke Helene polnoletnim. V Dohertyjevo palačo je bilo ob tej priliki povabljenih 800 gostov. Za muzikalično razvedrilo je skrbelo 7 godb, ki so bile sestavljene iz najboljših ameriških godbenikov. Muzikante so pripekljali iz raznih mest v Washington v letalih. Ob priliki slovesnosti se je vršila tombola, koje glavni dobiček je bilo — 100 športnih avtomobilov.

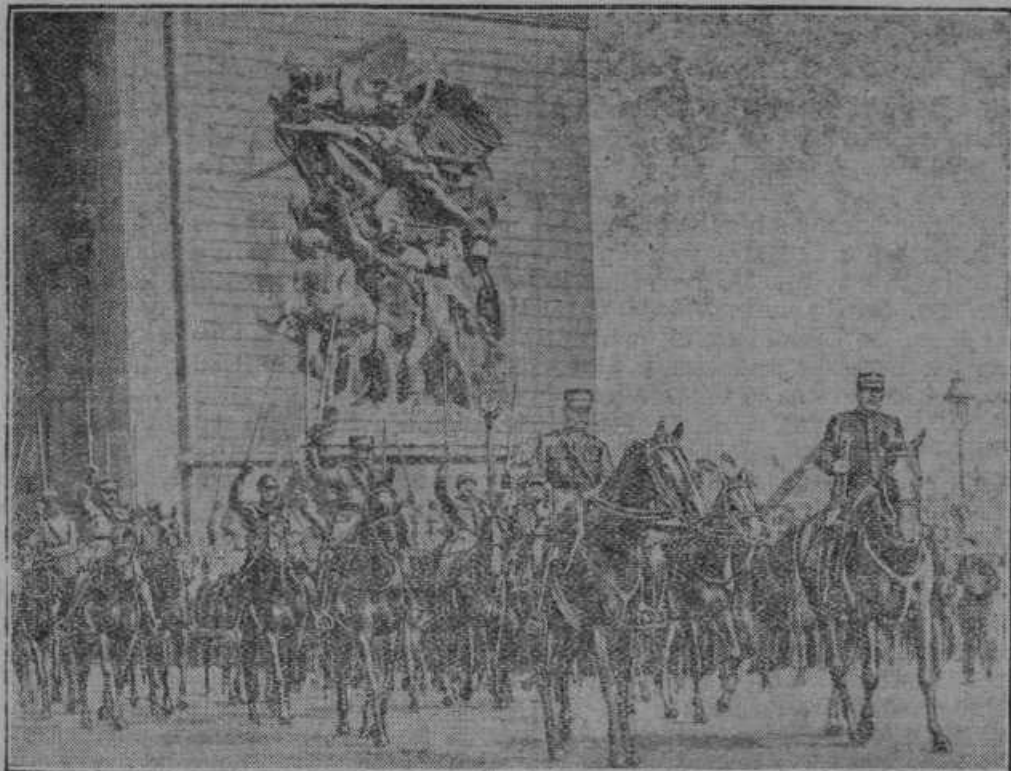
Dve največji bojni ladji bodo razdrli. Za vzlet in prilet bojnih letal so zgradili pred leti Amerikanci dve ogromni ladji »Lexington« in »Sataroga«, ki sta bili največji na celnem svetu in sta stali 10 milijard dinarjev. Za moderno morarico sta ladji že tekom par let za-

stareli in ju bodo sedaj razdrli, ker sicer bi bilo vzdrževanje predrago.

Najvišji nebotičnik dogotovljen. V Newyorku so dogotovili najvišji nebotičnik, ki se imenuje »Empire state Building«. Stavba je visoka 303 m, torej je 3 m višja nego pariški Eiflov stolp in za 18 m bolj visoka nego do teh dni najvišji nebotičnik.

Kitajke osvobojene. Dne 1. jan. 1931 je stopil na Kitajskem v veljavo novi državljanski zakon, ki odpravlja matrikatere zastarele pravice v družini. Po novem zakonu bo kitajska žena v vseh pravicah z možem izenačena. Dosedaj je bila Kitajka možu le čuvarica hiše ali prodajalnice in se je je iznebil z lahkoto. S poroko si ni pridobilo kitajsko dekle nikakih pravic. Žene ne vredno stališče je bila kričeča krivica in vse ženske organizacije na Kitajskem so se borile za cilj: žena postane enakopravna z možem. Boj za enakopravnost je slednjič vendar le končal z zmago. Po novem zakoniku ima žena aktivno in pasivno volilno pravico in se lahko povspne do najvišjih mest v politični stranki ter v vladi. V družini jej je odločena ista dedna pravica, kakor jo imajo moški člani. V bodočnosti bo lahko poročila moža, kateri bo njej po godu, ne pa onega, kojega so jej izbrali stariši in ga je prvič videla na poročni dan. Tudi glede razporeke je žena z možem enakih pravic.

Biseri iz severa. Sovjetska ruska vlada se ukvarja z izrabo novih virov dohodkov in posveča vso paznost obrti, ki cveti že od bogznaj kedaj v Rusiji. V številnih rekah severne Murman pokrajine jo najti školjke, v katerih se nahajajo krasni biseri v najbolj nežnih barvah. Ribljenje biserov je že od nekdaj glavni dohodek prebivalstva najbolj severnih in pustih krajev Rusije. Na biserih bogata pokrajina obsega 80 rek. Pred vojno so se pojavljali v glavnem mestu Murmanski trgovci iz vseh delov sveta, ki so kupovali od ubogih ribičev najbolj dragocene biserre za smešno nizke cene. V dobi ruskih carjev je znašala vrednost izvoza biserov iz pokrajine Murman 400 tisoč rubljev. Danes pod sovjeti pa komaj 40 tisoč. En ribič na biserje je zaslužil v starih časih po 2000 rubljev na leto, kar je zelo veliko za obubožane in nerazvajene severne kraje. Sovjeti namestavajo ribljenje biserov povzdigniti, organizirati in ga izrabiti kot nov ter izdaten vir vladnih dohodkov.

Francoska maršala Joffre in Foch (že oba rajna) pri slovesnem urodu zmagovalnih čet v Paris leta 1918.

Mesta s tremi črkami. Povsod na svetu so mesta s prav kratkimi imeni. Na severnoazijskem polotoku Koreja je mesto, ki se imenuje U. Zapadna Virginija v severnoameriških Združenih državah se ponaša, da posedla največ mest z najkrajšimi imeni, kakor so to: Van, Gip, Hur, Oka, Dra, Pak, Sun, Due, Hoy, Rio, Foy, Tod, Mud, Sod, Man in Dan.

Odkritje starodavnega vrča. Ekspedicija Harvard-Bagdad šole in visoke šole Pennsylvanija je odkrila pri izkopavanju v Mezopotamiji v osrednji Aziji ogromen ilovnat vrč, ki je izdelan v obliki nilskega konja in je star 3500 let. Učenjaki so ugotovili, da je stalo na kraju najdbe vrča starodavno mesto Unsi, ki je bilo razrušeno leta 1500 pred Kristusom.

Največji jez preko reke Nil v Egiptu dograjen. Nil v Egiptu so nanovo zaječili pri Nag Hammadi v širini 822 m. Jez je stal 680 milijonov Din in bode služil namakanju Zgornjega Egipta, kjer bodo pričeli z izdatno kulturo — bombaža.

Ječa lepša nego prostost. Kubanci, prebivalci znanega sprednjeameriškega otoka Kuba, so zgradili na Piniya otoku novo kaznilnico za 2500 kaznjenec, katero upravljajo kaznjenci sami. Kaznjenci izvolijo iz svoje srede sodišče, ki sodi one, ki se pregrešijo zoper hišni red. Kaznilnica obstoji iz 5 stavb, ki so obdane od velikega vrta. Kaznjenci se lahko sprehajajo po vrtu popoldne ter zvečer in poslušajo petje ptičev. Pazniki imajo le nalog, da preprečijo ter onemogočijo morebitne poskuse pobega. Pobeg je zelo redka prikazen, ker se godi kaznjencem veliko predobro. Mnogokrat se zgodi, da morajo stražniki kakega po prestani kazni iz zavoda s silo odstraniti, saj nima hrepenenja, da bi se lotil dela, skrbi, križev in težav v prostosti.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, telefon 2358. Lastnik in vodja: primarij dr. Černič,

specijalist za kirurgijo. Sanatorij je najmodernejše urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: **višinskim solncem** za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; **tonizatorjem** za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti čreves; **dintermijo** za električno pregrevanje in električno izžiganje; **žarnico »hala«** za revmatično in druga boleča vnetja; **»enteroclanerjem«** za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig. Cene zmerne. 83

Ljudska Samopomč v Mariboru naznanja vsemu prebivalstvu Dravske banovine, da je ustanovila z novim letom 1931 četrto skupino z oddelki A-III, B-III, C-III, D-III, v katere se sprejmejo zopet vse zdrave osebe od 51. do 90. leta, toda le samo v omejenem številu. Zahtevajte torej nemudoma tozadevne pristopne izjave. 119

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne **»Franz Josefove«** grenčice izdatno iztrebljenje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov in strokovnjakov

potrjujejo, da so tudi oni, ki bolujejo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamnih in sladkorni bolezni, zelo zadovoljni z učinkom naravne **»Franz Josefove«** vode. **»Franz Josefova«** voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

*

Zanimiva pravda za zavarovalnino.

Neki Keynes iz angleškega mesta Liverpool se je obrnil do agenta večje zavarovalne družbe s prošnjo, da bi se rad pustil za življenje zavarovati za 20.000 funtov šterlingov. Agent je takoj posetil prosilca, saj tako visoka zavarovalnina je redkost. Zavarovalna zadeva je bila hitro urejena, le glede ene točke se je vršil daljši razgovor. Keynes je uprašal, predno je podpisal zavarovalno polico, če bo izplačala družba zavarovalnino tudi za slučaj samo mora. — »Samooobsebi umevno«, je odgovoril agent, »za ta slučaj pa se mora uplačati dve leti.« — »Tako«, je menil Keynes, »kako pa bo z zadevo, ako bi mene usmrtili?« — Začudeno je pogledal zastopnik moža in se smejal njegovi šali. »Mi sicer nismo pripravljeni za take slučaje zavarovanja, vendar nič ne nasprotuje, da bi družba ne dovolila na polico dodatka glede usmrtilve.«

Družba ni bila proti omenjeni priponi in Keynes je prejel polico na znesek 20.000 funtov šterlingov.

Komaj štiri tedne za tem se je zgodil roparski umor bogatega bankirja. Že po pardnevnem zasledovanju so zaprli pravega zločinca v osebi Keynosa.

Sodno postopanje je bilo kratko, ker je roparski morilec priznal dejanje. Obsodili so ga na smrt in ga resnično tudi usmrtili.

Zločinčeva žena in njegova dva otroka zahtevajo od zavarovalnice izplačilo 20.000 funtov šterlingov. Družba se je uprla izplačilu, dediči so uložili tožbo. Zavarovalnica se brani, češ, da je Keynes imel že pred zavarovanjem namen, da bo izvršil roparski umor in

Panama, kjer je bila zadnje dni nekaj ur trajajoča revolucija in njen novi predsednik.